

Diagnostikas pilnveidošana pacientu drošībai

Droša diagnostika, precīza diagnoze

Praktiski padomi ieinteresētajām pusēm diagnostikas pilnveidošanā pacientu drošībā

Materiāls sagatavots atbilstoši Pasaules Veselības
organizācijas (PVO) ieteikumiem

Pacienti, ģimenes un aprūpētāji

❑ **Izprotiet un iesaistieties diagnostikas procesā.**

- Pārliecinieties, ka saprotiet diagnostikas procesu un plānotās darbības, lai noteiktu jūsu diagnozi.
- Aktīvi sadarbojieties ar veselības aprūpes speciālistiem, jau sākotnēji sniedzot visu informāciju par simptomiem un slimības vēsturi.
- Vediet veselības aprūpes speciālistus vispusīgi padomāt par alternatīvām diagnozēm, piemēram, uzdodot jautājumu “Kas vēl tas varētu būt?”
- Jautājiet par diagnostikas pasākumu mērķi, iespējamiem riskiem, alternatīvām un turpmākajiem pasākumiem.
- Sekojiet līdzi savai veselībai, simptomiem, ārsta apmeklējumiem un ārstēšanas procesam.
- Esiet informēts par paredzamo slimības attīstību, iespējamiem nopietniem simptomiem, pazīmēm un to, kur vērsties un ar ko sazināties, ja stāvoklis neuzlabojas vai pasliktinās.
- Ievērojiet noteiktos ārstēšanas plānus un nozīmētos speciālistu apmeklējumus.

- ❑ **Pārliecinieties par informācijas nepārtrauktību, precizitāti un pamatotību.**
  - Jautājiet saviem veselības aprūpes speciālistiem informāciju un izmantojiet uzticamus medicīniskās informācijas avotus.
  - Sekojiet līdzī savu diagnostisko pārbaūžu rezultātiem un jautājiet par iznākumu; ziņu neesamība ne vienmēr nozīmē labas ziņas.
  - Nebaidieties lūgt cita speciālista viedokli, atzinumu, ja jums ir šaubas vai neskaidrības par sākotnējo diagnozi.
  - Regulāri pārbaudiet savus veselības ierakstus, lai nodrošinātu, ka visa informācija ir dokumentēta, precīza un atjaunināta.

- ❑ **Izsakiet bažas par savu diagnozi un veselības aprūpi.**
  - Izsakiet jebkuras bažas par diagnozi vai diagnostikas procesu.
  - Esiet informēts par savām tiesībām un pienākumiem.
  - Ja rodas nopietnas izmaiņas jūsu vai jūsu tuvinieka veselības stāvoklī, nekavējoties sazinieties ar veselības aprūpes speciālistu.
- ❑ **Mācieties un pilnveidojieties.**
  - Iesaistieties diagnostikas procesa izvērtējumā un sniedziet veselības aprūpes speciālistiem atgriezenisko saiti par savu diagnozi un ārstēšanas efektivitāti.
  - Palīdziet uzlabot veselības aprūpes sistēmu kopumā, ziņojot par savu pieredzi un iesakot izmaiņas.

**Veselības aprūpes
speciālisti, kuri sniedz
klīnisko aprūpi**

❑ **Izveidojiet spēcīgu diagnostikas pamatu.**

- Veiciet rūpīgu anamnēzes vākšanu un atbilstošus izmeklējumus, lai nodrošinātu stabilu pamatu precīzai diagnozei un palīdzētu personalizēt ārstēšanas plānu atbilstoši pacienta vajadzībām, vērtībām un vēlmēm.
- Pārziniet ārstniecības iestādē pieejamo diagnostikas aprīkojumu.
- Iesaistieties diagnostikas pārraudzībā, atlasot un interpretējot diagnostikas testus, pamatojoties uz pierādījumos balstītām vadlīnijām, lai precīzi informētu par diagnozi un nozīmētu atbilstošu ārstēšanu.

❑ **Pilnveidojiet diagnostikas prasmes.**

- Nodrošiniet profesionālo pilnveidi, lai būtu informēti par jaunākajām diagnostikas metodēm, pierādījumos balstītām praksēm un algoritmiem.
- Uzlabojiet savas klīniskās spriešanas prasmes, izmantojot diagnostikas simulācijas, kontrolsarakstus un cita veida pieejamos rīkus.
- Praktizējiet sevis apzināšanos un regulāri veiciet paškontroli, lai identificētu un novērstu jebkādas kognitīvās novirzes vai kļūdas diagnostikas procesā.

❑ **Optimizējiet saziņu un multidisciplināro sadarbību.**

- Efektīvi sazinieties ar savu veselības aprūpes komandu, lai nodrošinātu, ka visa svarīgā informācija tiek paziņota, saprasta, lai savlaicīgi rīkotos.
- Novērsiet diagnostikas neskaidrības, izmantojot zināšanas, pieredzi un prasmes dažādās jomās.
- Analizējiet savu diagnostikas precizitāti, iegūstot atsauksmes no citiem speciālistiem un pacientiem.

❑ **Tehnoloģiju pielietošana.**

- Efektīvi pielietojiet klīnisko lēmumu atbalsta sistēmas.

❑ **Mācieties no kļūdām un pieredzes.**

- Mācieties no labās prakses piemēriem un ziņojiet par gandrīz notikušiem pacientu drošības atgadījumiem un diagnostikas kļūdām, lai nepārtraukti uzlabotu diagnostikas praksi.

❑ **Iesaistiet pacientus un viņu tuviniekus.**

- Iesaistiet pacientus kā aktīvus partnerus diagnostikas procesā un lēmumu pieņemšanā, mudinot viņus dalīties ar detalizētu informāciju, uzdot jautājumus, paust bažas un sniegt atsauksmes par sniegto veselības aprūpi.
- Nodrošiniet, lai pacienti saprastu gan diagnostikas procesu, gan visas veiktās medicīniskās iejaukšanās, esiet empātisks un izmantojiet skaidru saziņu.
- Sniedziet pacientiem izglītojošus materiālus, lai atbalstītu viņu iesaistīšanos kopīgu lēmumu pieņemšanā, un mudiniet viņus pārskatīt savus medicīniskos datus un testu rezultātus.
- Izglītojiet pacientus par iespējamiem riskiem, veselības stāvokļa izmaiņām un kā par tām ziņot un ar ko sazināties.

Ārstniecības iestāžu vadītāji

❑ **Izveidojiet sistēmas, standartus un procesus, lai nodrošinātu drošu diagnostiku.**

- Ieviesiet un pārbaudiet diagnostikas drošības vadlīnijas, protokolus un praksi, tostarp norādījumus par diagnostikas pārvaldību un strukturētu saziņas rīku izmantošanu veselības aprūpes procesa koordinācijā.
- Nodrošiniet, ka ir ieviesta efektīva veselības aprūpes koordinācija, ir uzticami pacientu ceļi un klīniskie algoritmi un tie tiek atbilstoši lietoti.

❑ **Atbalstiet veselības aprūpes speciālistus.**

- Nodrošināt pietiekamus resursus un personālu, lai novērstu cilvēciskos faktorus, piemēram, nogurumu, izdegšanu, kas var izraisīt diagnostikas kļūdas.
- Nodrošiniet personālam nepārtrauktas apmācības un izglītības iespējas, ietverot tādas būtiskās jomas kā klīniskās vadlīnijas un algoritmi, klīniskā spriešana, komandas darbs, komunikācija, jo īpaši jauno tehnoloģiju atbilstoša izmantošana un interpretācija.
- Nodrošiniet diagnostikas pakalpojumu pieejamību un pareizu darbību, lai nodrošinātu drošu un atbilstošu diagnostikas procesu.
- Ieviesiet tehnoloģijās balstītus risinājumus, lai atklātu kļūdas un uzlabotu diagnostikas procesa uzraudzību un izsekojamību.

❑ **Radiet labvēlīgu darba vidi.**

- Nodrošiniet darba vidi, kas ir aprīkota ar atbilstošiem resursiem.
- Pilnveidojiet starpdisciplināru komandas darbu un aktīvu pacientu iesaisti, lai veicinātu precīzu un savlaicīgu diagnostikas informācijas apmaiņu.

❑ **Iesaistiet pacientus un viņu tuviniekus.**

- Iesaistiet pacientus un viņu tuviniekus, kuriem ir nodarīts kaitējums diagnostikas kļūdu dēļ, konsultatīvajās padomēs, lai atbalstītu tādu politiku un programmu izstrādi, kas uzlabo diagnostikas drošību.
- Nodrošiniet, ka pacientiem ir piekļuve saviem medicīniskajiem dokumentiem un ir ieviesti skaidri mehānismi, lai sekotu līdz diagnostisko pārbaūžu rezultātiem.

❑ **Pārvaldiet riskus un veiciniet pastāvīgus uzlabojumus.**

- Attīstiet drošības un nepārtrauktas mācīšanās kultūru, veicinot atklātību un pārredzamību.
- Veiciet proaktīvu risku novērtējumu, lai identificētu iespējamās diagnostikas kļūdas un īstenotu pasākumus šo risku mazināšanai.
- Apkopojiet un analizējiet datus par diagnostikas veiktspēju no vairākiem avotiem, tostarp medicīniskajiem ierakstiem, personāla un pacientu, viņu tuvinieku pieredzes.
- Izmantojiet datus, lai novērstu trūkumus un atpazītu diagnostikas izcilības piemērus.

Politikas veidotāji

❑ **Ieviesiet un īstenojiet politiku, tiesību aktus un regulējumu.**

- Formulējiet un ieviesiet politiku, tiesību aktus un noteikumus, kas prioritizē un atbalsta diagnostikas drošību veselības aprūpes sistēmās.
- Nodrošiniet valsts klīnisko vadlīniju un protokolu pieejamību.
- Nodrošiniet, ka veselības aprūpes iestādes īsteno uzlabojumus jomās, kurās ir augsts diagnostikas kļūdu līmenis.

❑ **Atbalstiet veselības aprūpes speciālistus.**

- Nodrošiniet atbilstošu personālu, lai samazinātu darba slodzi un novērstu izdegšanu.
- Nodrošiniet veselības aprūpes speciālistu apmācību, lai uzlabotu diagnostikas praksi un optimizētu turpmāko pārvaldību atbilstoši pacienta vajadzībām un vēlmēm.
- Uzlabojiet piekļuvi specializētiem veselības aprūpes pakalpojumiem un kvalitatīvām diagnostikas pārbaudēm.
- Stipriniet un veiciniet veselības informācijas tehnoloģiju attīstību, lai atbalstītu diagnostisko argumentāciju, atklātu kļūdas un uzlabotu diagnostikas procesa uzraudzību un izsekojamību.

□ **Veiciniet ieinteresēto pušu iesaistīšanos.**

- Izveidojiet mehānismus, lai veicinātu sadarbību starp diagnostikas procesā iesaistītajām personām.
- Atbalstiet pacientu grupas un organizācijas, kas iestājas par diagnostikas drošību, resursus, kapacitātes palielināšanu un iespējas jēgpilni iesaistīties uzlabošanas iniciatīvās.
- Veiciniet mācīšanos un nepārtrauktu pilnveidošanos.
- Nodrošiniet, ka veselības aprūpes vadība veicina pārredzamus, pārskatāmus un nepārtrauktas mācīšanās kultūras procesus veselības aprūpes sistēmās.
- Integrējiet diagnostikas kļūdu uzraudzību esošajās ziņošanas un mācīšanās sistēmās, nodrošinot, ka mācības tiek izmantotas, lai novērstu turpmākos atgadījumus.
- Nodrošiniet zināšanu apmaiņas platformu valsts līmenī, lai izplatītu gūto pieredzi, labāko praksi un novatoriskus risinājumus.

□ **Pētniecība un attīstība.**

- Ieguldiet izpētē par diagnostikas kļūdām un ar tām saistīto kaitējumu pacientiem, lai politikā un praksē pieņemtu pierādījumos balstītus lēmumus.
- Ieguldiet resursus diagnostikas rīku un tehnoloģiju izstrādē, nodrošinot, ka tie ir droši, kvalitatīvi, efektīvi un ikvienam pieejami.

Pacientu organizācijas un sabiedrība

❑ **Politikā un praksē piešķiriet prioritāti diagnostikas drošībai.**

- Paaugstiniet izpratni par diagnostikas drošību visos veselības aprūpes sistēmas līmeņos.
- Sadarbojieties ar politikas veidotājiem, veselības aprūpes vadītājiem un veselības aprūpes speciālistiem, lai izveidotu veselības aprūpes sistēmas, kas atbalsta precīzu un savlaicīgu diagnostiku.
- Sniedziet priekšlikumus un iesaistieties jaunos tiesību aktu, noteikumu, plānošanas dokumentu izstrādē, lai novērstu diagnostikas drošības problēmas.

❑ **Palieliniet pacientu aizstāvju kapacitāti.**

- Palieliniet pacientu aizstāvju spēju efektīvi veicināt diagnostikas drošību un iesaistīties uzlabošanas pasākumos.
- Veiciniet izglītības un apmācības resursu attīstību saistībā ar veselības aprūpes darbinieku diagnostisko drošību.
- Dalieties pacientu stāstos par diagnostikas kaitējumu un veiksmīgu praksi ar pētniekiem, akadēmiķiem, veselības aprūpes vadītājiem un veselības aprūpes speciālistiem, lai noteiktu jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi.

Diagnostikas un medicīnisko ierīču pārraudzītāji un ražotāji

❑ **Inovācijas diagnostikas izcilībai.**

- Inovācijas diagnostikas rīku, tehnoloģiju un prakses pētniecībā un attīstībā.
- Pārliecinieties, ka diagnostikas instrumenti un tehnoloģijas atbilst augstiem drošības, kvalitātes, uzticamības standartiem un tiek labi pārraudzīti.
- Izveidojiet lietotājam draudzīgus diagnostikas rīkus un tehnoloģijas, kas nemanāmi integrējas klīniskajā darbplūsmā, lai atvieglotu diagnostikas procesu.

❑ **Atbalstiet veselības aprūpes speciālistus un pacientus.**

- Atbalstiet regulāras apmācības veselības aprūpes speciālistiem un pacientiem par diagnostikas un medicīnisko ierīču efektīvu izmantošanu, lai palielinātu to ietekmi.
- Izveidojiet lietotājam draudzīgus IT risinājumus un uz MI balstītus rīkus, kas palīdz datu analīzē, modeļu atpazīšanā un lēmumu pieņemšanā veselības aprūpes speciālistiem.
- Kopā izstrādājiet lietotājam draudzīgus pacientu portālus un lietojumprogrammas, kas nodrošina pacientiem piekļuvi saviem veselības ierakstiem un medicīniskajai informācijai, palīdzot pacientiem izprast savu veselības stāvokli, zināt, kad meklēt medicīnisko palīdzību, un būt informētiem par savu veselību.

❑ **Sadarbojieties un apkopojiet lietotāju atsauksmes.**

- Sadarbojieties ar veselības aprūpes vadītājiem, speciālistiem un pacientiem, lai izprastu viņu vajadzības un izaicinājumus, nodrošinot, ka piedāvātie risinājumi ir praktiski un efektīvi.
  - Izmēģiniet jaunas diagnostikas tehnoloģijas un apkopojiet lietotāju atsauksmes, lai pilnveidotu un uzlabotu inovācijas.
- ❑ **Pētniecība un attīstība.**
- Investējiet pētniecībā un attīstībā, lai nepārtraukti uzlabotu diagnostikas tehnoloģijas un praksi, atbalstot inovācijas šajā jomā.

Materiāls sagatavots atbilstoši PVO ieteikumiem saistībā ar
Pasaules pacientu drošības dienu, 2024.
<https://www.who.int/campaigns/world-patient-safety-day/world-patient-safety-day-2024/practical-advice-for-stakeholders>

© 2024, Slimību profilakses un kontroles centrs, Latvija

